

zaaknummer 2013W1109

30 oktober 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. N.D. Geraads, advocaat te Eindhoven,

tegen:

(wijlen) [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Broeders van Huijbergen.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 21 maart 2014.

Op 30 april 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie ingekomen van broeder [naam], algemeen overste van de Congregatie van de Broeders van Huijbergen.

Op 7 oktober 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen met haar echtgenoot, de heer [naam], en heeft haar standpunt nader toegelicht. Klaagster werd bijgestaan door mevrouw mr. L. Bastiaans, kantoorgenote van haar juridisch adviseur mr. Geraads.

Namens de Congregatie is verschenen broeder [naam].

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klaagster is in de periode 1965-1969 seksueel misbruikt door aangeklaagde. Aangeklaagde was een huisvriend van de familie van klaagster en nam klaagster regelmatig mee voor een ritje op zijn brommer.

Klaagster is opgegroeid “op” [plaats] in een gezin met 7 kinderen. Klaagster is het middelste kind. Er waren vier meisjes en drie jongens. De vader van klaagster werkte als conciërge op een LTS in [plaats] waar ook een aantal broeders werkten. Zo kwam het gezin in contact met aangeklaagde. De vader van klaagster dronk graag een borreltje en aangeklaagde was het “drinkmaatje” van de vader. Aangeklaagde bezocht het gezin iedere zaterdagochtend waarbij de vader voor zichzelf en aangeklaagde een borreltje inschonk. Na het borreltje nam aangeklaagde het initiatief om één van de kinderen, altijd één van de meisjes, mee te nemen voor een ritje achterop zijn brommer. Het moest wel redelijk weer zijn; de meeste uitstapjes

vonden dan ook in de lente of de zomer plaats. Klaagster werd door aangeklaagde vaak uitverkoren om mee te gaan. Aangeklaagde nam klaagster dan mee het bos in. Op een open plek in het bos stopten ze om even uit te rusten. Aangeklaagde kwam naast klaagster zitten. In eerste instantie raakte aangeklaagde klaagster aan op haar blote armen en benen; dit ging vervolgens over in strelen en later in betasten. Aangeklaagde trok klaagster tegen zich aan en vroeg haar om een kusje. Klaagster durfde geen nee te zeggen. Aangeklaagde ging vervolgens met zijn hand onder de kleding en ook in het onderbroekje van klaagster. Hij streekte dan met zijn hand de schaamstreek van klaagster en drong met zijn vingers in de vagina van klaagster. Ook kwam het voor dat aangeklaagde zijn gulp open deed en zijn geslachtsdeel tevoorschijn haalde. Hij dwong klaagster dan zijn geslachtsdeel vast te houden. Ook zei hij klaagster dat ze een kusje op zijn geslachtsdeel mocht geven maar dit heeft zij nooit gedaan.

Klaagster durfde tegen haar ouders niet over het seksueel misbruik te spreken. Het misbruik is geëindigd in 1969 nadat de vader van klaagster zich bij de congregatie had beklagd over het grensoverschrijdende gedrag van aangeklaagde tegenover de oudste dochter van het gezin. Aangeklaagde had de oudste dochter om een kusje gevraagd. Daarmee kwam een abrupt einde aan de wekelijkse bezoeken. Dit heeft klaagster pas zeer recentelijk begrepen toen zij met haar vader over het seksueel misbruik sprak. Van het seksueel misbruik van zijn twee andere dochters had de vader tot zijn spijt en verdriet geen weet.

2.2. Klaagster is in 1979 met haar echtgenoot getrouwd. Zij hebben samen twee volwassen kinderen; een dochter van 28 en een zoon van 24 jaar. Tot 1998 heeft klaagster betrekkelijk normaal kunnen functioneren. In 1998 is klaagster ingestort. Zij kon zich niet meer bewegen en is via een psychiater doorverwezen naar de GGZ. Van 1998 tot 2001 is klaagster gedurende 5 dagen per week in dagbehandeling geweest. Dit heeft een zware wissel getrokken op het gezin van klaagster. De dochter, die toen twaalf jaar oud was, heeft de zoon, die toen negen jaar oud was, gedurende die jaren opgevangen. Beide kinderen hebben door de hele situatie psychische problemen ondervonden. De dochter van klaagster is meerdere keren opgenomen geweest vanwege borderline problematiek. Het doet klaagster veel verdriet dat zij er, in een periode dat de kinderen haar erg nodig hadden, niet voor hen heeft kunnen zijn.

2.3. In de relatie met haar echtgenoot heeft klaagster ook veel problemen gekend. Klaagster heeft moeite met aanrakingen en intimiteit en wordt daar thans voor begeleid. Het huwelijk van klaagster en haar echtgenoot heeft als gevolg van het seksueel misbruik en de daaruit voortvloeiende problemen meerdere keren gewankeld.

2.4. Vóór 1998 werkte klaagster als winkelbediende in een [winkel]. Na 2001 heeft zij nog als winkelbediende gewerkt in een [winkel]. Door bijscholing is zij in de zorg terecht gekomen en heeft klaagster, tot een reorganisatie in januari 2014, als [beroep] in een [instelling] gewerkt. Klaagster ontvangt thans een WW-uitkering.

2.5. Eerst recentelijk heeft klaagster met haar familieleden over het seksueel misbruik durven spreken. Tot haar verbazing bleek haar zus ook door aangeklaagde te zijn misbruikt. Dit heeft klaagster gesterkt in haar voornemen om met haar verhaal naar buiten te komen. Ook haar zus heeft een klacht ingediend.

2.6. Klaagster vraagt om erkenning voor het haar en haar gezin aangedane leed. Daarnaast acht zij, gezien de verstrekende gevolgen van het misbruik, enige vorm van financiële compensatie op zijn plaats.

3. De inhoudelijke reactie (zakelijk weergegeven)

Broeder [naam] heeft in zijn reactie en ter zitting gesteld dat uit de archieven niet blijkt dat aangeklaagde als dader betrokken zou zijn geweest bij gevallen van seksueel misbruik. Wel heeft broeder [naam] gegevens gevonden over klachten van irriterend gedrag van aangeklaagde. Ook is bekend dat aangeklaagde een psychiatrisch verleden had en een labiele man was. Vanaf 1970 tot aan zijn dood in 1982 is aangeklaagde opgenomen geweest in diverse ziekenhuizen en instellingen voor psychiatrische patiënten. Broeder [naam] stelt dat hij, ondanks het ontbreken van aanwijzingen voor enige vorm van seksueel misbruik in de archieven, geloof hecht aan de ingrijpende ervaringen die klaagster heeft opgedaan. Dit misbruik had nooit mogen gebeuren. Hij spreekt zijn respect uit voor de moed die klaagster heeft gevonden om met haar verhaal naar buiten te komen. Broeder [naam] biedt klaagster alle excuses aan, voor het leed dat haar is overkomen en de gevolgen die het misbruik heeft gehad voor haarzelf maar ook voor haar gezinsleden.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer vijftig jaar verstreken sedert de feiten, die klaagster aangeklaagde verwijt, zich hebben voorgedaan. Aangezien aangeklaagde is overleden zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klaagster, in de periode 1965-1969, het slachtoffer is geworden van seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde. Dit misbruik bestond uit het betasten van de geslachtsdelen van klaagster onder de kleding en het met de vingers binnendringen in de vagina van klaagster. Voorts bestond het misbruik uit het door klaagster moeten aanraken van de geslachtsdelen van aangeklaagde. Het misbruik heeft gedurende een periode van vier jaar vele malen, in de zomermaanden vrijwel wekelijks, plaatsgevonden.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt haar verklaring ondersteund door de verklaring van haar zus, mevrouw [naam], die op vergelijkbare wijze door aangeklaagde is misbruikt. Zij heeft eveneens een klaagschrift ingediend (bekend onder nummer 2014W1197).

Ook de verklaring van de echtgenoot van klaagster dat hij in 1998 op de hoogte is geraakt van het seksueel misbruik en de verklaring van de vader van klaagster dat hij eind jaren '60 bij de congregatie heeft geklaagd over het vrijpostige gedrag van aangeklaagde jegens zijn oudste dochter, ondersteunen de verklaring van klaagster.

Daarenboven blijkt uit de status van de huisarts van klaagster, drs. [naam], dat klaagster in 1999 melding heeft gemaakt van het feit dat zij in haar jeugd seksueel is misbruikt.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en gezien de afhankelijkheidsrelatie tussen klaagster

en aangeklaagde hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik slechts vier jaar oud. Aangeklaagde was voor haar iemand in wie zij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De Klachtencommissie hoopt dat de grondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klaagster is aangedaan kunnen bijdragen aan de vermindering van dat leed. Broeder [naam] heeft hiertoe een eerste stap gezet door zowel in de schriftelijke reactie, als ter zitting het leed dat klaagster is aangedaan te erkennen en oprecht excuses aan te bieden en spijt en medeleven te betuigen.

4.6. De Klachtencommissie wijst klaagster erop dat zij zich, bij een grondverklaring van de klacht door de algemeen overste van de Congregatie, voor het verkrijgen van schadevergoeding kan wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de algemeen overste van de Congregatie van de Broeders van Huijbergen de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 30 oktober 2014 door mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter, mr. A.M.T. Denekamp-Mulder en drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door mr. J.C. Quint, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.